

بررسی اثرات شبکه های اجتماعی مجازی بر هویت اجتماعی نوجوانان و جوانان

علیرضا فیلی^۱، سعید سلیمی^۲، سید ایمان شریف^۳

۱-استادیار بخش روانشناسی دانشگاه پیام نور، ایران

۲-دانشجوی کارشناسی ارشد بخش روانشناسی دانشگاه پیام نور، ایران

۳-دانشجوی کارشناسی ارشد بخش روانشناسی دانشگاه پیام نور، ایران

چکیده

مساله ی رابطه ی بین دو مقوله نوجوانان و جوانان و فضای مجازی به خصوص شبکه های اجتماعی، به مثابه ارکان اثر گذار بر هنجار های اجتماعی، اکنون یکی از مهمترین موضوعات مورد توجه همگان است. هدف نوشتار حاضر بررسی تأثیر شبکه های اجتماعی بر هویت اجتماعی نوجوانان و جوانان می باشد. روش غالب در این مقاله، روش اسنادی و با مراجعه به کتب و مراجع معتبر علمی صورت گرفته است. شبکه های اجتماعی به خاطر بنا شدن بر فناوری و اطلاعات و گستردگی روزافزون آن دارای ویژگی هایی چون وسعت زیاد، هزینه کم و از همه مهمتر تعامل و ارتباط فوری است؛ همین ویژگی های شبکه های اجتماعی گرایش نوجوانان و جوانان را به سمت آن دوجندان می کند. نتایج حاکی از آن است که این فضا همانند هر پدیده نوظهور دیگر معایب و مزایایی دارد که انتشار آزادانه سریع اطلاعات و دور ماندن از محیط واقعی اجتماع به ترتیب از مهمترین مزیت و عیب آن می توان برشمرد. علاوه بر این از طرفی شکل گیری هویت نوجوانان و جوانان بر مبنای تعاملات انسانی است که با وجود این شبکه ها تحت تاثیر قرار گرفته و باعث به وجود آمدن هویت جدیدی در آنان شده است که ویژگی بارز آن ناپایداری، چند لایه بودن و پراکندگی است؛ مهمترین نتیجه آن تهی شدن از هویت واقعی انسان بر پایه نژاد و قومیت و زبان و.. و جایگزین کردن آن با عناصر غیر واقعی است که همین باعث بحران هویتی در نوجوانان و جوانان خواهد شد. دوری از خانواده، وابستگی روانی و رعایت نشدن حریم خانوادگی از جمله آسیب های اجتماعی در هویت آن ها است. اکنون پژوهش ها نشان داده که با تقویت استحکام خانواده ها، تقویت آموزه های دینی و تقویت اخلاق مداری در نوجوانی فرهنگ سازی عمیقی انجام داد و از بروز بحران هویتی تا حد امکان کاست.

واژگان کلیدی: شبکه های اجتماعی، جوانان، هویت، فضای مجازی، بحران هویت.